

Näringsutskottets betänkande

2018/19:NU1

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar anslagen inom ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv på drygt 7,4 miljarder kronor i enlighet med utskottets förslag. Detta förslag överensstämmer i delar med förslagen i motionerna 2018/19:2913 (KD) och 2018/19:2928 (M), som därmed delvis tillstyrks av utskottet. Utskottets förslag som utgår från den utgiftsram riksdagen fastställde den 12 december 2018 innebär ändringar i förhållande till budgetpropositionen för sex av anslagen (anslaget 1:2, 1:5, 1:15, 1:20, 2:3 och 2:7). Vad gäller övriga anslag överensstämmer utskottets förslag med budgetpropositionen för 2019.

Vidare tillstyrker utskottet de förslag till bemyndiganden som regeringen lagt fram i budgetpropositionen och som behandlas i detta betänkande. Därtill tillstyrker utskottet regeringens förslag om att upphäva lagen om beslutanderätt för stiftelse som har bildats för att främja svensk-norskt industriellt samarbete.

Övriga motionsförslag som behandlas i detta betänkande avstyrks av utskottet.

I betänkandet finns fyra särskilda yttranden (S, SD, C, V, L och MP). Ledamöterna från Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet avstår från ställningstagande när det gäller anslagsbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2018/19:1 utgiftsområde 24 Näringsliv.

11 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Budgetprocessen i riksdagen	5
Rambeslutsprocessen	5
Betänkandets disposition	6
Utskottets överväganden	7
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 24	7
Inledning	7
Propositionen	7
Utskottets bedömning	8
Anslag inom utgiftsområde 24	10
Inledning	10
Propositionen	11
Motionerna	18
Utskottets ställningstagande	23
Upphävande av lagen om beslutanderätt för stiftelse som har bildats att främja svensk-norskt industriellt samarbete	26
Propositionen	26
Utskottets ställningstagande	26
Särskilda yttranden	27
1. Anslag inom utgiftsområde 24, punkt 1 (S, V, MP)	27
2. Anslag inom utgiftsområde 24, punkt 1 (SD)	29
3. Anslag inom utgiftsområde 24, punkt 1 (C)	30
4. Anslag inom utgiftsområde 24, punkt 1 (L)	31
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	34
Propositionen	34
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	34
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	36
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens och motionärernas förslag till beställningsbemyndiganden	38
<i>Bilaga 4</i>	
Utskottets anslagsförslag	39
<i>Bilaga 5</i>	
Regeringens lagförslag	41
<i>Tabell</i>	
Tabell 1 Regeringens och motionärernas förslag till utgiftsnivåer för utgiftsområde 24 Näringsliv	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Anslag inom utgiftsområde 24

a) Anslagen för 2019

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor utskottet anger, anslagen för 2019 inom utgiftsområde 24 enligt utskottets förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2018/19:1 utgiftsområde 24 punkt 7 och motionerna

2018/19:2913 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 1 och

2018/19:2928 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkandena 1–7 och avslår motionerna

2018/19:2378 av Tobias Andersson m.fl. (SD),

2018/19:2633 av Helena Lindahl m.fl. (C) och

2018/19:2952 av Arman Teimouri m.fl. (L).

b) Bemyndiganden för 2019

Riksdagen bemyndigar regeringen att

1. under 2019 för anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag besluta om kapitaltillskott på högst 60 000 000 kronor till Apotek Produktion & Laboratorier AB,

2. under 2019 besluta om medlemskap i European Business Registers Association och att under 2019–2026 besluta om en medlemsavgift på högst 200 000 kronor per år,

3. under 2019 ställa ut kreditgarantier för exportkrediter som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 450 000 000 000 kronor,

4. under 2019 ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor,

5. för 2019 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 125 000 000 000 kronor för systemet med statsstödda exportkrediter,

6. under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 24 punkterna 2–6 och 8.

2. Upphävande av lagen om beslutanderätt för stiftelse som har bildats att främja svensk-norskt industriellt samarbete

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (1981:600) om beslutanderätt för stiftelse som har bildats för att främja svensk-norskt industriellt samarbete.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:1 utgiftsområde 24 punkt 1.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Stockholm den 14 december 2018

På näringsutskottets vägnar

Lars Hjärmered

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lars Hjärmered (M), Jennie Nilsson (S)*, Mattias Jonsson (S)*, Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD)*, Monica Haider (S)*, Helena Lindahl (C)*, Birger Lahti (V)*, Tobias Andersson (SD)*, Mathias Tegnér (S)*, Camilla Brodin (KD), Åsa Eriksson (S)*, Arman Teimouri (L)*, Eric Palmqvist (SD)*, Lorentz Tovatt (MP)*, David Josefsson (M) och Peter Helander (C)*.

* Avstår från ställningstagande under punkt 1, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas regeringens budgetproposition 2018/19:1 i de delar som gäller utgiftsområde 24 Näringsliv och elva motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2018/19. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

I bilaga 2 och 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2019 och till beställningsbemyndiganden samt de avvikelser från dessa som motionärerna föreslår i sina anslagsmotioner.

I propositionen anförs att särskilda principer har tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering (prop. 2018/19:1 utg.omr. 24 s. 13–14). Utgångspunkten för förslagen i propositionen har varit den budget som riksdagen har beslutat för 2018 efter förslag i budgetpropositionen för 2018. Vidare anför regeringen att vissa generella justeringar av anslagen har gjorts i enlighet med vad som redovisas i propositionen. Regeringen har avstått från att redovisa den framtida politiska inriktningen för utgiftsområdet.

Ledamöterna från Moderaterna och Kristdemokraterna har under utskottets beredning av ärendet lämnat viss kompletterande information till förslagen i sina motioner.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit förslaget i reservation 5 i finansutskottets betänkande och bestämt utgiftsramen för 2019 för utgiftsområde 24 Näringsliv till 7 436 717 000 kronor (bet. 2018/19:FiU1, rskr. 2018/19:62).

I detta betänkande föreslår näringsutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag för utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Riksdagsordningen anger också att innan ett utskott helt eller delvis tillstyrker ett motionsförslag om att riksdagen ska anta en lag, eller väcker ett sådant förslag genom ett utskottsinitiativ, ska utskottet inhämta behövliga upplysningar och yttranden om inte utskottet finner synnerliga skäl mot det. Detta gäller också för förslag som påverkar statens budget. Om utskottet inte har inhämtat upplysningar eller yttranden, ska utskottet i sitt betänkande redovisa skälen för detta (10 kap. 4 § riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat. I propositionen lämnar regeringen en sådan redovisning. Mot bakgrund av de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering har dock regeringen avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21). Av riktlinjerna framgår att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 24 i budgetpropositionen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som gäller anslag och bemyndiganden inom utgiftsområde 24. Slutligen behandlas regeringens lagförslag till att upphäva lagen (1981:600) om beslutanderätt för stiftelse som har bildats för att främja svensk-norskt industriellt samarbete.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 24

Inledning

Näringsutskottet har sedan 2015 kontinuerligt följt upp regeringens resultatredovisning i budgetpropositionen, utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv. Uppföljningen 2015 omfattade i första hand en översiktlig genomgång och analys av de mål och indikatorer som används inom respektive utgiftsområde. Därutöver undersöktes resultatredovisningens struktur och förhållandet mellan mål, indikatorer och vissa resultat. Efterföljande år har utskottet följt upp i vilken utsträckning regeringen har beaktat och tillgodosett de synpunkter utskottet har haft på resultatredovisningen. Hösten 2017 genomförde utskottet därutöver en närmare uppföljning av ett anslag per utgiftsområde. Utskottets senaste iakttagelser och bedömningar redovisas i utskottets budgetbetänkanden för respektive utgiftsområde (bet. 2017/18:NU1, bet. 2017/18:NU2, bet. 2017/18:NU3).

Utskottets grupp för uppföljning och utvärdering har under dessa tre år även fört en dialog med berörda statssekreterare om regeringens resultatredovisning.

Mot bakgrund av att propositionen beslutats av en övergångsregering är årets uppföljning mer översiktlig och begränsad till tidigare mer övergripande iakttagelser.

Propositionen

I enlighet med kraven i budgetlagen (2011:203) lämnar regeringen i propositionen en resultatredovisning i förhållande till de mål som beslutats av riksdagen. Mot bakgrund av de principer som tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering har dock regeringen avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten.

Utgiftsområde 24 Näringsliv är uppdelat i två politikområden: Näringspolitik och Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande. Det finns för utgiftsområdet inget generellt mål, utan i stället finns ett mål för vart och ett av de två politikområdena.

Vad gäller politikområdet Näringsliv anges i propositionen att med hänvisning till näringsutskottets ställningstagande i betänkandet avseende budgetpropositionen för 2018 (bet. 2017/18:NU1) redovisas näringspolitiken uppdelad på tre områden för att tydliggöra sambanden mellan mål, insatser, resultat och budgetförslag. De tre områdena är: Förutsättningar för innovation och förnyelse, Entreprenörskap samt Ramvillkor och väl fungerande

marknader. Av avsnitt 4.5.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder framgår att regeringen gjort en översyn av resultatindikatorerna, som resulterat i att ett antal indikatorer har tagits bort och två nya indikatorer lagts till. Den nya strukturen innebär att först redovisas indikatorer med koppling till det övergripande målet för politikområdet samt ytterligare indikatorer vars syfte är att ge en allmän bild av utvecklingen i näringslivet. Därefter redovisas indikatorerna som syftar till att visa utvecklingen inom de tre områdena som tidigare angetts. I de efterföljande avsnitten 4.5.2 Förutsättningar för innovation och förnyelse, 4.5.3 Entreprenörskap och 4.5.4 Ramvillkor och väl fungerande marknader redogörs inledningsvis för hur insatser inom respektive område förhåller sig till det mål som beslutats av riksdagen. Sedan beskrivs de utförda insatserna under varje område. Avslutningsvis anges under rubriken 4.5.5 Särskild insats – enklare vägar till jobb de insatser regeringen utfört inom ramen för regeringens arbete med att skapa förutsättningar för enklare jobb i näringslivet.

När det gäller politikområdet Utrikeshandel, export och investeringsfrämjande framförs i avsnitt 5.4 Resultatredovisning att de indikatorer och bedömningsgrunder som används för att följa upp måluppfyllelsen framför allt bygger på statistik och rapporter från myndigheter och andra organisationer. I de tre efterföljande avsnitten 5.4.1 Exportfrämjande, 5.4.2 Investeringsfrämjande och 5.4.3 Exportfinansiering redogörs för indikatorer och bedömningsgrunder samt resultat för de myndigheter och andra aktörer som har regeringens uppdrag att utföra regeringens insatser på respektive område. Därefter redovisas indikatorerna, resultat för indikatorerna och vissa insatser. Avsnitt 5.4.4 EU:s inre marknad inleds med en redogörelse för de indikatorer och bedömningsgrunder som ligger till grund för att nå målet om en effektiv inre marknad. I budgetpropositionen konstateras vidare att den slutliga effekten av regeringens insatser på detta område kan dröja många år. Sedan följer en genomgång av regeringens och dess myndigheters arbete inom inre marknadsområdet. Även avsnitt 5.5 Internationell handelspolitik inleds med en beskrivning av de bedömningsgrunder som ligger till grund för resultatredovisningen. Det framhålls att handelspolitiken handlar om långa och omfattande processer med många inblandade, vilket kan göra det svårt att avgöra vad som är resultatet av svenska insatser. Den efterföljande resultatredovisningen innehåller uppgifter om utvecklingen i det multilaterala regelverket (förhandlingarna inom WTO), förhandlingar om bilaterala och regionala avtal (t.ex. med Kanada, Japan och Mercosur) samt EU:s autonoma handelssystem. I de efterkommande avsnitten beskrivs bl.a. Kommerskollegiums och Swedacs arbete samt vissa av de insatser som genomförts inom andra utgiftsområden.

Utskottets bedömning

Inledningsvis vill utskottet betona att budgetpropositionen har beslutats av en övergångsregering och att regeringen därför avstått från att redovisa sina

slutsatser av de presenterade resultaten. Utskottet har mot denna bakgrund valt att följa upp resultatredovisningen på en mer översiktlig nivå än tidigare år och att bara lyfta upp några mer övergripande iakttagelser.

Utskottet vill likt föregående år framhålla att en klar och tydlig resultatredovisning bidrar till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och vilka resultat de får. Regeringens resultatredovisning är därför ett viktigt underlag för riksdagens budgetberedning. Utskottet konstaterar att det sedan flera år tillbaka pågår en dialog mellan riksdagen och regeringen om att utveckla den ekonomiska styrningen. Utskottet välkomnar det arbete som pågår med att utveckla den ekonomiska styrningen, vilket bidrar till att förbättra resultatredovisningen från regeringen till riksdagen.

Utskottet konstaterade förra året att strukturen mellan de två politikområdena Näringspolitik och Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande skiljde sig åt samt att det inte hade tagits några steg mot en mer enhetlig struktur i jämförelse med året innan. Utskottet noterar att detta fortfarande är giltigt.

Vad gäller politikområdet Näringspolitik noterar utskottet att regeringen ändrat strukturen för resultatredovisningen genom att dela upp den under de tre områdena Förutsättningar för innovation och förnyelse, Entreprenörskap samt Ramvillkor och väl fungerande marknader. Vidare har regeringen genomfört en översyn av politikområdets indikatorer. Utskottet anser att de vidtagna åtgärderna bidrar till ett tydligare samband mellan det mål som riksdagen beslutat och de indikatorer som följer utvecklingen för politikområdet. Därtill bidrar förändringen till att bättre synliggöra hur regeringen anser att insatserna inom de tre områdena relaterar till politikområdets mål i stort. Utskottet välkomnar dessa åtgärder. Samtidigt vill utskottet betona vikten av att översynen av resultatredovisningen fortgår och att den även framöver bör inkludera avsnitten om slutsatser och budgetförslag. Utskottet ser det även som önskvärt att det i resultatredovisningen än tydligare klargörs dels effekter av utförda insatser, dels från vilka anslag insatserna finansieras, exempelvis på motsvarande sätt som har gjorts inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt.

Utskottet noterar vad gäller politikområdet Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande att ett flertal av de iakttagelser utskottet gjorde föregående år till stora delar fortfarande är giltiga. Detta gäller inte minst för avsnitten Exportfrämjande och Investeringsfrämjande samt Exportfinansiering där utskottet haft synpunkter på de redovisade indikatorernas detaljnivå och avsaknaden av dels en motivering till hur indikatorerna förhåller sig till målen för politikområdet, dels en tydlig redovisning av hur utförda insatser och åtgärder bidrar till att uppnå dessa mål. Utskottet vill därför hänvisa till förra årets budgetbetänkande för en närmare redogörelse av dessa iakttagelser (bet. 2017/18:NU1). Samtidigt vill utskottet som ett positivt exempel framhålla den jämförande studie Business Sweden gjort mellan företag som använt rådets tjänster och andra företag.

Anslag inom utgiftsområde 24

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 24 Näringsliv i enlighet med utskottets förslag som framgår av bilaga 4. Utskottets förslag till anslag överensstämmer delvis med de förslag som finns i motionerna 2018/19:2928 (M) och 2018/19:2913 (KD). Vidare godkänner riksdagen de förslag till bemyndiganden som läggs fram i propositionen.

Jämför särskilt yttrande 1 (S, V, MP), 2 (SD), 3 (C) och 4 (L).

Inledning

Den 12 december 2018 fattade riksdagen beslut om statsbudgetens ramar för de olika utgiftsområdena för 2019 och en preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområdena för 2020–2021. Riksdagen biföll reservation 5 i finansutskottets betänkande om ramarna, vilket bl.a. innebar att riksdagen genom att delvis bifalla motionerna 2018/19:2934 (M) och 2018/19:2991 (KD) fastställde ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv till 7 436 717 000 kronor för 2019. Beslutet innebar även att riksdagen avslög regeringens förslag till ram för utgiftsområdet.

Regeringens och motionärernas förslag till ramar för 2019 samt beräkningar för perioden 2020–2021 framgår av tabell 1.

Tabell 1 Regeringens och motionärernas förslag till utgiftsnivåer för utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor

År	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	KD	L
2019 (föreslagen utgiftsram)	7 267	+120	-293	±0	-793	-343
2020 (utgiftsberäkning)	6 611	+410	-61	±0	-680	*
2021 (utgiftsberäkning)	6 422	+483	-12	±0	-656	*

* = Ingen uppgift angiven.

Särskilda principer har tillämpats vid utformningen av propositionen med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. Bakgrunden till dessa redogörs närmare för i finansplanen (Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.1).

I detta ärende ska utskottet föreslå för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag inom utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Regeringens förslag till fördelning på olika anslag inom utgiftsområdet framgår av tabellen i bilaga 2. I bilagan redovisas också de förslag som finns

i motionerna 2018/19:2928 (M), 2018/19:2378 (SD), 2018/19:2633 (C), 2018/19:2913 (KD) och 2018/19:2952 (L).

Enligt förslaget i propositionen kompletteras fyra av anslagen inom utgiftsområdet med bemyndiganden för regeringen att ingå ekonomiska åtaganden som leder till utgifter de kommande åren (se bilaga 3). Dessutom föreslår regeringen att riksdagen fastställer bemyndiganden om kapitaltillskott till Apotek Produktion & Laboratorier AB, medlemskap i European Business Registers Association, kreditgarantier för exportkrediter, kreditgarantier för investeringar och lån i Riksgäldskontoret för AB Svensk Exportkredit.

I det följande redovisas inledningsvis utgiftsområdets omfattning så som det beskrivs i budgetpropositionen. Efter det redovisas målen för utgiftsområdet och principerna för utformningen av propositionen. Därefter redovisas regeringens överväganden om vart och ett av de 28 anslagen inom utgiftsområdet och de föreslagna bemyndigandena. Slutligen refereras de motioner som innehåller förslag som direkt gäller anslagen eller som bedöms kunna påverka de föreslagna anslagen samt vissa kompletterande uppgifter.

Propositionen

Utgiftsområdets omfattning

Utgiftsområde 24 Näringsliv omfattar politikområdena Näringspolitik och Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande.

Inom politikområdet Näringspolitik ryms insatser för att skapa goda ramvillkor för företag, företagsutveckling, främjande av entreprenörskap, arbete för att stärka innovationskraften, arbete för att förenkla för företag, konkurrensfrämjande arbete, turistfrämjande samt immaterial- och associationsrättsliga frågor. Vidare ingår undersökning av och information om landets geologi och mineralhantering samt tillstånd och tillsyn enligt minerallagen (1991:45) samt miljösäkring. Därutöver ingår bidrag till forskning och utveckling.

Politikområdet Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande består av verksamhetsområdena Export- och investeringsfrämjande, Handelspolitik samt EU:s inre marknad. Verksamheten syftar till att skapa hållbar tillväxt och sysselsättning i Sverige genom att bl.a. främja exporten och utländska investeringar i Sverige. Det sker också genom att arbeta för att göra EU:s inre marknad mer effektiv, vilket också förbättrar EU-ländernas konkurrenskraft, och genom att verka för öppenhet i EU-ländernas handel med omvärlden.

Mål för utgiftsområdet

Utgiftsområde 24 Näringsliv har inget övergripande mål. I stället finns mål för de två politikområden som ingår i utgiftsområdet.

Målet för politikområdet Näringspolitik är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag (prop. 2014/15:1 utg.omr. 24, bet. 2014/15:NU1).

Målet för politikområdet Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande är (prop. 2008/09:1 utg.omr. 24, bet. 2008/09:NU1)

- högsta möjliga grad av frihandel
- en effektiv inre marknad och en öppen handelspolitik i EU
- ett förstärkt multilateralt handelssystem inom Världshandelsorganisationen (WTO)
- ökande handelsutbyte mellan Sverige och världen
- ökade utländska investeringar i Sverige.

Utöver ovanstående mål för politikområdena redovisas även vissa andra mål i propositionen.

Principer för utformningen av propositionen

Utgångspunkten för förslagen i propositionen har varit den budget som riksdagen har beslutat för 2018 efter förslag i budgetpropositionen för 2018. Vidare har generella justeringar gjorts för utgiftsområdena enligt följande:

- Anslag som används för förvaltnings- och investeringsändamål har pris- och löneomräknats på sedvanligt sätt.
- Anslag som avser regelstyrda transfereringssystem har justerats utifrån ändrad makroekonomisk utveckling liksom ändrade volymer (t.ex. antal personer som omfattas).
- Anslag har justerats till följd av beslutade lagar och förordningar, internationella avtal, civilrättsligt bindande avtal eller EU-rättsakter.
- Anslag har justerats med anledning av att riksdagen beslutat om flyttar av ändamål och verksamheter mellan utgiftsområden.
- Anslag har justerats om det har krävts för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.
- För att verksamhet som baseras på ett beställningsbemyndigande för kommande år ska ges förutsättningar att bedrivas i samma omfattning 2019–2021 har anslagsnivåerna för alla år justerats med hänsyn till nivån på beräknade infrianden av de ekonomiska åtagandena 2019.

I det följande avsnittet redogörs för förslagen till anslag för 2019. I de fall där förslaget avviker från anslagsnivån i 2018 års budget redovisas skälen för detta i enlighet med vad som anförs i propositionen. För uppgifter om vilka tidigare aviserade insatser som uteblir eller fortsätter trots att de enligt vad som tidigare aviserats skulle ha upphört hänvisas till propositionen.

Anslag och bemyndiganden för 2019

Regeringen föreslår att 7 266 717 000 kronor anvisas till utgiftsområde 24 Näringsliv för 2019. Hur beloppet fördelas på de olika anslagen inom utgiftsområdet framgår nedan och av bilaga 2. För fyra av anslagen föreslår regeringen att den ska bemyndigas att kunna ingå ekonomiska åtaganden som leder till utgifter de kommande åren. Förslagen till bemyndiganden redovisas

i bilaga 3. För ett av anslagen föreslår regeringen att den ska bemyndigas att besluta om ett kapitaltillskott som leder till utgifter 2019. I det följande redogörs för regeringens förslag till anslag och bemyndiganden för 2019 för utgiftsområde 24 Näringsliv.

Anslaget 1:1 Verket för innovationssystem får användas för Verket för innovationssystemers förvaltningsutgifter. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar närmare 240 miljoner kronor till anslaget, vilket är en ökning med knappt 2 miljoner kronor jämfört med föregående år beroende på pris- och löneomräkning.

Anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling får användas för utgifter för behovsmotiverad forsknings- och utvecklingsverksamhet, utveckling av innovationssystem och programanknutna utgifter. Anslaget får även användas för statsbidrag till Rise Research Institutes of Sweden AB (Rise AB) för riksmätplatser. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar drygt 2 910 miljoner kronor till anslaget, vilket innebär en minskning på 5 miljoner kronor jämför med 2018.

Vidare begär regeringen ett bemyndigande att för anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 500 miljoner kronor 2020–2023. Enligt regeringen behövs bemyndigandet för att de åtgärder som beslutas och bedrivs ska kunna genomföras långsiktigt.

Anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel får användas för utgifter för statsbidrag för strategiska kompetensmedel för industriforskningsinstituterna med ägande under Rise Research Institutes of Sweden AB, liksom utgifter för Rise Research Institutes of Sweden AB:s verksamhet, samt vissa omstruktureringsutgifter för Riseinstituterna. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar drygt 747 miljoner kronor till anslaget, vilket är en ökning med knappt 7 miljoner kronor jämfört med föregående år beroende på pris- och löneomräkning.

Anslaget 1:4 Tillväxtverket används för Tillväxtverkets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för Tillväxtverkets uppdrag att svara för utgifter för lokaler, ekonomi- och personaladministration samt övrig administrativ service åt Nämnden för hemslöjdsfrågor. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar närmare 275 miljoner kronor till anslaget, vilket är en ökning med knappt 3 miljoner kronor jämfört med föregående år beroende på pris- och löneomräkning.

Anslaget 1:5 Näringslivsutveckling får användas för näringslivsfrämjande åtgärder. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar drygt 881 miljoner kronor till anslaget, vilket är en minskning med 200 miljoner kronor jämfört med föregående år. Den avsättning på 200 miljoner kronor som skedde i budgetpropositionen för 2018 för att finansiera ett tillskott av kapital till Norrlandsfonden förlängs inte 2019. Tillskottet av kapital var en engångsvis överföring med syftet att kompensera Norrlandsfonden för ett lån från Inlandsinnovation AB.

Vidare begär regeringen ett bemyndigande att för anslaget 1:5 Näringslivsutveckling under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 700 miljoner kronor 2020–2022. Enligt regeringen behövs bemyndigandet för att de åtgärder som beslutas och bedrivs ska kunna genomföras långsiktigt.

Anslaget 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser får användas för Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analysers förvaltningsutgifter. Regeringen förslår att riksdagen anvisar närmare 62 miljoner kronor till anslaget, vilket är en ökning med drygt 2 miljoner kronor jämfört med föregående år beroende på pris- och löneomräkning.

Anslaget 1:7 Turistfrämjande får användas för kostnader för statens aktieägartillskott till V.S. Visit Sweden AB. Regeringen förslår att riksdagen anvisar närmare 115 miljoner kronor till anslaget, vilket är samma belopp som anvisades 2018.

Anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning får användas för Sveriges geologiska undersökningens förvaltningsutgifter. Regeringen förslår att riksdagen anvisar närmare 242 miljoner kronor till anslaget, vilket är en ökning med knappt 3 miljoner kronor jämfört med föregående år beroende på pris- och löneomräkning.

Anslaget 1:9 Geovetenskaplig forskning får användas för utgifter för att främja och stödja riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning. Regeringen förslår att riksdagen anvisar närmare 6 miljoner kronor till anslaget, vilket är samma belopp som anvisades 2018.

Vidare begär regeringen ett bemyndigande att för anslaget 1:9 Geovetenskaplig forskning under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 5 miljoner kronor 2020–2021. Enligt regeringen möjliggör bemyndigandet beslut om bidrag till fleråriga forskningsprojekt.

Anslaget 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar får användas för utgifter för efterbehandling av tömda oljelagringsanläggningar och det statliga gruvfältet i Adak, Malå kommun, inklusive miljö- och funktionskontroll, förvaltning och nödvändiga underhålls- och miljösäkrande åtgärder vid efterbehandlade anläggningar. Regeringen förslår att riksdagen anvisar 14 miljoner kronor till anslaget, vilket är samma belopp som anvisades 2018.

Anslaget 1:11 Bolagsverket får användas för utgifter för likvidatorer och för associationsrättsliga ärenden samt förvaltning och utveckling av teknisk infrastruktur för förenklad uppgiftslämnande. Regeringen förslår att riksdagen anvisar drygt 53 miljoner kronor till anslaget, vilket är samma belopp som anvisades 2018.

Anslaget 1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien får användas för utgifter för statsbidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademiens (IVA) grundläggande verksamhet. Regeringen förslår att riksdagen anvisar drygt 8 miljoner kronor till anslaget, vilket är samma belopp som anvisades 2018.

Anslaget 1:13 Konkurrensverket får användas för Konkurrensverkets förvaltningsutgifter. Regeringen förslår att riksdagen anvisar närmare 153 miljoner kronor till anslaget, vilket är en ökning med drygt 7 miljoner kronor jämfört med föregående år beroende på pris- och löneomräkning.

Anslaget 1:14 Konkurrensforskning får användas för utgifter för forskning med anknytning till Konkurrensverkets verksamhetsområde med forskare företrädesvis vid universitet och högskolor. Anslaget får användas för utgifter för uppdragsforskning, seminarier och informationsinsatser på konkurrens- och upphandlingsområdet. Anslaget får användas för utgifter för arvoden till ledamöter i rådet för forskningsfrågor. Regeringen förslår att riksdagen anvisar närmare 14 miljoner kronor till anslaget, vilket är samma belopp som anvisades 2018.

Vidare begär regeringen ett bemyndigande att för anslaget 1:14 Konkurrensforskning under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 13 miljoner kronor 2020–2022. Enligt regeringen möjliggör bemyndigandet beslut om bidrag till fleråriga forskningsprojekt.

Anslaget 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal får användas för utgifter för statsbidrag för upprustning och drift av Göta kanal. Regeringen förslår att riksdagen anvisar drygt 153 miljoner kronor till anslaget, vilket är samma belopp som anvisades 2018.

Anslaget 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag får användas för utgifter för omstrukturering, genomlysning, försäljning och avveckling av företag med statligt ägande. Regeringen förslår att riksdagen anvisar drygt 23 miljoner kronor till anslaget, vilket är samma belopp som anvisades 2018.

Anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag får användas av regeringen, efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall, för kapitalinsatser i statligt ägda företag. Anslaget får även användas till utgifter för att förvärva eller bilda aktiebolag för ny eller befintlig statlig företagsverksamhet. Regeringen förslår att riksdagen anvisar 61 miljoner kronor till anslaget, vilket är en ökning med 60 miljoner kronor jämfört med föregående år. Finansieringen föreslås lösas genom att anslaget 1:8 Bidrag till psykiatri inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg minskas med motsvarande belopp (se utg.omr. 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg avsnitt 3.6.8).

Vidare begär regeringen ett bemyndigande om att under 2019 för anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag besluta om kapitaltillskott på högst 60 miljoner kronor till Apotek Produktion & Laboratorier AB. Skälen för regeringens förslag är följande. Apotek Produktion & Laboratorier AB är ett av staten helägt bolag som bl.a. tillverkar och tillhandahåller extemporeläkemedel och lagerberedningar till vården och apoteksmarknadens aktörer. Apotek Produktion & Laboratorier AB har ett av riksdagen särskilt beslutat samhällsuppdrag att tillhandahålla extemporeläkemedel och lagerberedningar. Extemporeläkemedel och lagerberedningar är läkemedel

som inte är godkända men som fyller en viktig funktion i hälso- och sjukvården. Sådana läkemedel kan behöva användas när ett godkänt läkemedel mot det aktuella tillståndet eller sjukdomen saknas eller när ett godkänt läkemedel haft otillräcklig effekt eller inte tolererats av patienten. Regeringen anger att nuvarande ersättningsnivåer har medfört svårigheter för bolaget att nå full kostnadstäckning för sitt av riksdagen särskilt beslutade samhällsuppdrag. För att bolaget ska ha möjlighet att utföra sitt samhällsuppdrag behöver ett kapitaltillskott om högst 60 miljoner kronor tillföras bolaget.

Anslaget 1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer får användas för utgifter för gällande avgifter och statsbidrag som avser Sveriges deltagande i internationella näringspolitiska organ. Regeringen förslår att riksdagen anvisar närmare 18 miljoner kronor till anslaget, vilket är samma belopp som anvisades 2018.

Anslaget 1:19 Finansiering av rättegångskostnader får användas för utgifter för rättegångskostnader med anledning av mål och ärenden som avser överklagande av Konkurrensverkets beslut eller vari Konkurrensverket för talan. Regeringen förslår att riksdagen anvisar 18 miljoner kronor till anslaget, vilket är samma belopp som anvisades 2018.

Anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation får användas för utgifter för statsbidrag till Almi Företagspartner AB, för marknadskompletterande finansiering och företagsrådgivning. Regeringen förslår att riksdagen anvisar drygt 309 miljoner kronor till anslaget, vilket är samma belopp som anvisades 2018.

Anslaget 1:21 Patent- och registreringsverket får användas för Patent- och registreringsverkets förvaltningsutgifter. Regeringen förslår att riksdagen anvisar närmare 321 miljoner kronor till anslaget, vilket är en ökning med drygt 3 miljoner kronor beroende på pris- och löneomräkning.

Anslaget 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet får användas för Styrelsen för ackreditering och teknisk kontrolls förvaltningsutgifter. Regeringen förslår att riksdagen anvisar närmare 36 miljoner kronor till anslaget, vilket är en ökning med knappt 11 miljoner kronor jämfört med föregående år. Ökningen beror på att anslaget ökas med dels 500 000 kronor för att finansiera ackreditering av certifieringsorgan enligt EU:s dataskyddsförordning, dels 10 miljoner kronor för att finansiera kostnader i samband med att myndighetens verksamhet lokaliseras till Borås, dels knappt 230 000 kronor beroende på pris- och löneomräkning.

Anslaget 2:2 Kommerskollegium får användas för Kommerskollegiums förvaltningsutgifter. Regeringen förslår att riksdagen anvisar drygt 91 miljoner kronor till anslaget, vilket är en ökning med knappt 4 miljoner kronor jämfört med föregående år beroende på pris- och löneomräkning.

Anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet får användas för utgifter för statsbidrag för det statliga uppdraget avseende exportfrämjande till Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden), för näringslivsfrämjande

åtgärder och för främjande av svenska företags affärer kopplade till projektexport och andra typer av offentligt upphandlade affärer. Anslaget får användas för näringslivsfrämjande på strategiska marknader och områden, exportutveckling, förstärkt närvaro i ekonomiskt dynamiska regioner, importfrämjande samt särskilda handelsfrämjande och handelspolitiska åtgärder. Regeringen förslår att riksdagen anvisar drygt 382 miljoner kronor till anslaget, vilket är samma belopp som anvisades 2018.

Anslaget 2:4 Investeringsfrämjande får användas för utgifter för statsbidrag för det statliga uppdraget avseende investeringsfrämjande till Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden) och för utredningsinsatser inom området. Regeringen förslår att riksdagen anvisar närmare 73 miljoner kronor till anslaget, vilket är samma belopp som anvisades 2018.

Anslaget 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer får användas för utgifter för avgifter och bidrag till samt särskilda insatser med anledning av Sveriges deltagande i följande internationella handelsorganisationer: Världshandelsorganisationen (WTO), Internationella rådet för samarbete på tullområdet (WCO) och Internationella Byrån för Utställningar i Paris (BIE). Regeringen förslår att riksdagen anvisar närmare 21 miljoner kronor till anslaget, vilket är samma belopp som anvisades 2018.

Anslaget 2:6 Bidrag till standardiseringen får användas för utgifter för statsbidrag till Sveriges standardiseringsförbund. Regeringen förslår att riksdagen anvisar drygt 31 miljoner kronor till anslaget, vilket är samma belopp som anvisades 2018.

Anslaget 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning får användas för ersättning till AB Svensk Exportkredit för eventuellt underskott inom ramen för systemet med statsstödda exportkrediter till fast ränta, det så kallade CIRR-systemet (Commercial Interest Reference Rate). Regeringen förslår att riksdagen anvisar 10 miljoner kronor till anslaget, vilket är samma belopp som anvisades 2018.

Övriga bemyndiganden för 2019

Utöver tidigare nämnda bemyndiganden som rör specifika anslag framgår av regeringens förslag till riksdagsbeslut att regeringen begär ytterligare bemyndiganden av riksdagen.

Regeringen begär ett bemyndigande att under 2019 besluta om medlemskap i European Business Registers Association (Ebra) och att under 2019–2026 besluta om medlemsavgift på högst 200 000 kronor per år. Ebra utgör ett nyskapat nätverk för registreringsmyndigheter för företag, som ska etableras under 2019. Ebra ska ersätta de två befintliga nätverken för registreringsmyndigheter för företag som Bolagsverket är medlem i: European Commerce Registers Forum och European Business Register European Economic Interest Grouping. Enligt regeringen är medlemsavgiften för deltagande i Ebra för närvarande under förhandling och bedöms inte överskrida 19 400 euro per år.

Regeringen begär även ett bemyndigande om att under 2019 ställa ut kreditgarantier för exportkrediter som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 450 miljarder kronor. Regeringen anför att Exportkreditnämndens (EKN) verksamhet tillsammans med Aktiebolaget Svensk Exportkredits (SEK) verksamhet har haft en avgörande betydelse för att motverka effekterna av den finansiella krisen 2008–2009 på företagens möjligheter att finansiera exportaffärer. Trots återhämtningen på de finansiella marknaderna är det fortfarande centralt för exportföretagen med riskavtäckning för att de inte ska få sämre förutsättningar än sina konkurrenter och gå miste om affärer eller få minskad konkurrenskraft internationellt. Det är enligt regeringen viktigt att EKN har en marginal som gör att svenska exportföretag vid oväntade omvärldsförändringar även i fortsättningen snabbt kan ges möjligheter till riskavtäckning. Regeringens bedömning är att en oförändrad nivå för ramen för exportkreditgarantier är av stor vikt.

Vidare begär regeringen ett bemyndigande om att under 2019 ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 miljarder kronor. Enligt regeringen har EKN de senaste åren noterat en ökning av intresset från den svenska exportindustrin för strategiska investeringar genom investeringsgarantier. Regeringen anser att det är viktigt att behålla ramen för investeringsgarantier för den svenska exportindustrins strategiska investeringar.

Därtill begär regeringen ett bemyndigande om att för 2019 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 125 miljarder kronor för systemet med statsstödda exportkrediter. Regeringen anger att efterfrågan på statsstödda exportkrediter har ökat sedan hösten 2008 till följd av oron och osäkerheten på de finansiella marknaderna. Sådana krediter är fortsatt centrala för exportföretagen för att de inte ska få sämre förutsättningar än sina konkurrenter och gå miste om affärer eller få minskad konkurrenskraft internationellt. Då fler stora affärer har kommit in i systemet har behovet av en låneram ökat. En låneram på 125 miljarder kronor förväntas motsvara det behov som i nuläget finns i systemet med statsstödda exportkrediter för att säkerställa SEK:s upplåning på kapitalmarknaden i systemet med statsstödda exportkrediter och därmed kunna erbjuda företagen långfristiga lån.

Motionerna

Moderaterna

I kommittémotion 2018/19:2928 av Lars Hjalmered m.fl. (M) föreslås ändringar som innebär att anslagsnivån för utgiftsområde 24 Näringsliv totalt uppgår till 7 386 717 000 kronor. Det är 120 miljoner kronor mer än vad som föreslås i budgetpropositionen. I motionen redovisas andra anslagsnivåer för sex anslag som föreslagits i budgetpropositionen, och dessa ska fördelas enligt följande (yrkande 1).

Motionärerna föreslår att anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling ökas med 110 miljoner kronor för att justera för de anslagsförändringar som uppstått avseende den forskningspolitiska propositionen till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019. Med samma motivering föreslår motionärerna att anslaget även ökas med 40 miljoner kronor för satsningen på elektrifiering av fordonsparken samt biodrivmedel. Sammantaget föreslås att anslaget ökas med 150 miljoner kronor i jämförelse med budgetpropositionen (yrkande 2).

Vad gäller anslaget 1:5 Näringslivsutveckling föreslår motionärerna att anslaget minskas med 50 miljoner kronor till följd av att satsningen om stöd till matchningsaktörer avvisas. Motionärerna framhåller att Moderaterna i sin budgetmotion 2018/19:2934 presenterar en rad förslag för att förbättra matchningen och sänka trösklarna in på arbetsmarknaden, bl.a. reformer som gör det mer lönsamt att arbeta och en ny statlig matchningsfunktion. Vidare föreslår motionärerna att anslaget ökas med 20 miljoner kronor för att justera för de anslagsförändringar som uppstått för satsningen på en elektrifiering av fordonsparken samt biodrivmedel till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019. Motionärerna föreslår också att anslaget ökas med 8 miljoner kronor avseende Tillväxtverkets arbete med verksamt.se för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019. Motionärerna bedömer att anslaget 1:11 Bolagsverket inte behöver justeras för att inrymma Bolagsverkets utökade arbete med verksamt.se. Sammantaget föreslår motionärerna att anslaget 1:5 Näringslivsutveckling minskas med 22 miljoner kronor i jämförelse med budgetpropositionen (yrkande 3).

Motionärerna föreslår att anslaget 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal ökas med 5 miljoner kronor 2019 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019 (yrkande 4).

Vad gäller anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation föreslår motionärerna att det minskas med 40 miljoner kronor 2019 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått för Almi till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019 (yrkande 5).

När det gäller anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet föreslår motionärerna att det ökas med 7 miljoner kronor 2019 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått för Business Swedens arbete med Expo 2020 till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019 (yrkande 6).

Motionärerna föreslår även att anslaget 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning ökas med 20 miljoner kronor 2019 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda

budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019 (yrkande 7).

Sverigedemokraterna

I kommittémotion 2018/19:2378 av Tobias Andersson m.fl. (SD) föreslås ändringar som innebär att anslagsnivån för utgiftsområde 24 Näringsliv totalt uppgår till 6 973 717 000 kronor. Det är 293 miljoner kronor mindre än vad som föreslås i budgetpropositionen. I motionen redovisas andra anslagsnivåer för elva anslag som föreslagits i budgetpropositionen, som ska fördelas enligt följande.

Anslagen 1:1 Verket för innovationssystem och 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling föreslås minska med 37 respektive 437 miljoner kronor. Motionärerna menar att det med utgångspunkt i en analys utförd av Tillväxtanalys finns skäl att ifrågasätta hur effektiv stödjande verksamhet för små och medelstora innovationsdrivna företag är. Samtidigt framhålls att frågan bör genomlysas grundligt innan förutsättningarna för Vinnova och de företag som får stöd från myndigheten ändras radikalt.

Anslaget 1:4 Tillväxtverket föreslås öka med 20 miljoner kronor för att öka kunskapen om möjligheterna som finns att starta s.k. sociala företag som en del av en satsning på förbättringar för personer med funktionsnedsättning på arbetsmarknaden.

Vad gäller anslaget 1:5 Näringslivsutveckling framhåller motionärerna att anslaget har innehållit ett flertal mer eller mindre diskriminerande och verkninglösa insatser kopplat till olika former av gröna investeringar. Motionärerna anser inte att staten ska ägna sig åt verksamhet och föreslår en minskning av anslaget med 264 miljoner kronor i jämförelse med budgetpropositionen.

Även anslaget 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser föreslås öka med 10 miljoner kronor. Motionärerna framhåller att Tillväxtanalys bidrar med rapporter och analyser som utgör ett viktigt underlag för beslutsfattare.

Vad gäller anslaget 1:7 Turistfrämjande föreslår motionärerna en ökning med 31 miljoner kronor. Motionärerna anför att den turistfrämjande verksamheten för att öka den inhemska turismen bör förstärkas.

Motionärerna föreslår vidare att anslagen 1:8 Sveriges geologiska undersökning och 1:9 Geovetenskaplig forskning bör öka med 11 respektive 4 miljoner kronor för att främja gruvnäringen. Motionärerna anför att gruvdrift och mineralhantering är ett nyckelområde inom svenskt näringsliv.

Motionärerna anser att Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien fyller en angelägen samhällsfunktion och föreslår att anslaget 1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien ökar med 1 miljon kronor.

Anslaget 1:14 Konkurrensforskning föreslås öka med 2 miljoner kronor för att i högre utsträckning säkerställa en effektiv konkurrens i både offentlig och

privat verksamhet samt förbättra de offentliga upphandlingarna och minimera mängden bortslösade skattemedel.

Vidare föreslår motionärerna att anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation ökar med 81 miljoner kronor för att utöka och förbättra Almis befintliga verksamhet samt för att möjliggöra för fler lokala kontor ute i landet.

I motionen föreslås även två nya anslag. För att Sverige ska kunna ligga i framkant när det gäller s.k. exponentiella teknologier som t.ex. bioinformatik, artificiell intelligens och nanoteknologi bör ett nationellt råd inrättas med sakkunniga experter vars uppgift blir att arbeta med exponentiella teknologier samt andra viktiga teknologiområden. För detta ändamål avsätts 10 miljoner kronor för det nya anslaget Forum för exponentiella teknologier.

Vidare föreslås att det ska anslås 275 miljoner kronor till det nya anslaget Starta-eget-bidrag för yrkesverksamma. Bidraget ska under vissa förutsättningar kunna ges till yrkesverksamma som vill ta tjänstledigt från ett arbete för att försöka förverkliga en företagsidé. Bidraget ska ligga i nivå med a-kassa. Motionärerna föreslår att Tillväxtverket ska förmedla bidraget och att myndigheten ska garantera att stödet ges till innovativa och nyskapande affärsidéer som på sikt har potential att få hela den svenska ekonomin att växa.

Centerpartiet

I kommittémotion 2018/19:2633 av Helena Lindahl m.fl. (C) finns inte några förslag till ändringar av anslagen i jämförelse med budgetpropositionen. Motionärerna anför att Centerpartiet i budgetmotionen för 2019 inte har några skarpa anslagspåverkande förslag inom utgiftsområde 24 Näringsliv.

Kristdemokraterna

I kommittémotion 2018/19:2913 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 1 föreslås ändringar som innebär att anslagsnivån för utgiftsområde 24 Näringsliv totalt uppgår till 6 474 117 000 kronor. Det är närmare 793 miljoner kronor mindre än vad som föreslås i budgetpropositionen för 2019. I motionen redovisas andra anslagsnivåer för sju av de anslag som föreslagits i budgetpropositionen.

Motionärerna föreslår att anslaget 1:1 Verket för innovationssystem minskas med 10 miljoner kronor.

Vidare anför i motionen att anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling minskas med 315 miljoner kronor 2019.

Motionärerna föreslår också att anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel minskas med närmare 102 miljoner kronor, till följd av att de avvisar förstärkningen av strategiska kompetensmedel som aviserades i budgetpropositionen för 2017.

Vad gäller anslaget 1:5 Näringslivsutveckling föreslår motionärerna att anslaget minskas med 328 miljoner kronor 2019.

Motionärerna föreslår att anslagen 1:7 Turistfrämjande och 1:8 Sveriges geologiska undersökning minskar med 15 respektive 38 miljoner kronor.

När det gäller anslaget 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal föreslår motionärerna att anslaget ökas med 5 miljoner kronor till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019.

Därtill föreslår motionärerna ett nytt anslag, Företagsrådgivning, inom utgiftsområde 24, som ska tillföras 10 miljoner kronor 2019.

Liberalerna

I kommittémotion 2018/19:2952 av Arman Teimouri m.fl. (L) föreslås ändringar som innebär att anslagsnivån för utgiftsområde 24 Näringsliv totalt uppgår till 6 924 217 000 kronor. Det är närmare 343 miljoner kronor mindre än vad som föreslås i budgetpropositionen. I motionen redovisas andra anslagsnivåer för tolv anslag som föreslagits i budgetpropositionen. I motionen lyfter motionärerna fram insatser som föreslås av Liberalerna inom andra utgiftsområden för att underlätta för företagande. Mot denna bakgrund motiveras att vissa av anslagen bör minskas.

Motionärerna föreslår att anslaget 1:1 Verket för innovationssystem minskas med 4 miljoner kronor i jämförelse med budgetpropositionen med hänvisning till att pris- och löneomräkningen bör justeras ned med 20 procent årligen.

Vad gäller anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling föreslår motionärerna att anslaget minskas med närmare 178 miljoner kronor i jämförelse med budgetpropositionen. Detta är en följd av att motionärerna avvisar insatserna dels för strategiska innovationsområden, dels för elektrifieringen av fordonsparken och biodrivmedel, dels för miljö- och klimatteknik.

Motionärerna föreslår att anslagen 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel och 1:4 Tillväxtverket minskas med 1 miljon kronor vardera, med hänvisning till att pris- och löneomräkningen bör justeras ned med 20 procent årligen.

När det gäller anslaget 1:5 Näringslivsutveckling avvisar motionärerna åtgärderna inom socialt företagande, inom miljö- och klimatteknik, inom Smart City Sweden och insatsen för fler kontaktytor med svensk arbetsmarknad. Sammantaget innebär det att motionärerna föreslår att anslaget minskas med 100 miljoner kronor i jämförelse med budgetpropositionen.

Motionärerna föreslår att anslagen 1:8 Sveriges geologiska undersökning och 1:13 Konkurrensverket minskas med 1 miljon kronor vardera, med hänvisning till att pris- och löneomräkningen bör justeras ned med 20 procent årligen.

Av motionen framgår att Liberalerna vill prioritera extra resurser till företagande. Motionärerna föreslår att anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation ökas med 20 miljoner kronor 2019 i

jämförelse med budgetpropositionen, bl.a. för att öka Almis stöd till organisationer som verkar för nyföretagande och företagsrådgivning.

Därtill föreslår motionärerna att anslagen 1:21 Patent- och registreringsverket och 2:2 Kommerskollegium minskas med 1 miljon kronor vardera i jämförelse med budgetpropositionen.

Vidare föreslår motionärerna att anslagen 2:3 Exportfrämjande verksamhet och 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning minskas med 65 miljoner kronor respektive 10 miljoner kronor i jämförelse med budgetpropositionen. Minskningen av anslagen motiveras med att motionärerna avvisar den återstående delen av regeringens exportoffensiv.

Utskottets ställningstagande

Särskilda principer har tillämpats vid utformningen av budgetpropositionen för 2019 med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. Utgångspunkten för förslagen har följaktligen varit den budget som riksdagen beslutade för 2018. Att en övergångsregering är bunden av vissa principer fråntar dock inte riksdagen vare sig rätten eller ansvaret att besluta om statens budget. Våra grundlagar är tydliga om var finansmakten vilar. Det är riksdagen som har befogenheten att besluta om skatter och statens utgifter. Utskottet konstaterar att vissa partier trots detta valt att avstå från att lägga fram egna budgetförslag i riksdagen i årets budgetprocess. Sverige kan dock inte vänta på reformer. Åtgärder behövs för att stärka svensk ekonomi, skapa arbetstillfällen och säkerställa grundfunktioner i samhället.

Riksdagen har genom sitt beslut den 12 december fastställt de ekonomiska ramarna för de olika utgiftsområdena (bet. 2018/19:FiU1, rskr. 2018/19:62). Förutsättningen för den fortsatta beredningen är därmed att ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv har fastställts till 7 436 717 000 kronor för 2019. Som framgår av redogörelsen för budgetprocessen i riksdagen i inledningen av detta betänkande bygger utskottets fortsatta behandling av anslagsfördelningen för 2019 på förutsättningarna att den ram som riksdagen har fastställt inte får överskridas och att ställningstagandet till anslagen ska göras genom *ett* beslut.

Utskottet har, som framgår nedan, en annan uppfattning när det gäller utgiftsramen för utgiftsområdet, politikens inriktning och fördelningen av anslagen inom utgiftsområdet än den som återges i budgetpropositionen för 2019 och ställer sig därför bakom det förslag till anslagsfördelning som Moderaterna och Kristdemokraterna har presenterat i utskottet.

Vad gäller näringspolitiken anser utskottet att det är viktigt att komma ihåg att jobb skapas av företag som växer och anställer. Fler jobb i växande företag betyder ökade skatteintäkter, vilket i sin tur finansierar den gemensamma välfärden. Utskottet anser därför att det måste bli enklare och mer attraktivt att driva företag i Sverige. Ett framgångsrikt land är starkt beroende av ett fungerande utbildningssystem och en näringspolitik som främjar företagande. För att åstadkomma ekonomisk utveckling, förstärkt välfärd och goda

möjligheter till arbete måste näringspolitiken stimulera till enskildas initiativ och företagande. Entreprenörer ska ha förutsättningar att vilja och våga satsa på sina idéer.

Vidare anser utskottet att ett gott företagsklimat bl.a. förutsätter tillgång till rätt kompetens, kapital som kan investeras i företagen och att företagens regelbörda minskar. Regeringen har under den gångna mandatperioden fört en politik som går i motsatt riktning. Skatterna har höjts med 60 miljarder kronor, vilket slår mot jobb, tillväxt och sparande. Regelbördan har ökat, och nyföretagandet i Sverige är det lägsta på tio år. Samtidigt utmanas företag och jobb i Sverige ständigt av entreprenörer och innovationer från hela världen. För att Sverige ska kunna konkurrera på den globala marknaden anser utskottet att villkoren behöver stärkas för företagsamhet och entreprenörskap. Sverige behöver ett livskraftigt näringsliv som kan skapa fler arbetstillfällen och ökad tillväxt, både socialt och ekonomiskt, och som därutöver tar hänsyn till klimatet och miljön.

I det följande tar utskottet ställning till de olika anslagen inom utgiftsområdet och de övriga anslagsanknutna förslagen som läggs fram i propositionen och motionerna som behandlas i detta avsnitt.

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar 3 060 255 000 kronor för 2019 till anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling. Ökningen i förhållande till regeringens förslag motiveras med att utskottet justerar för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019 för dels den forskningspolitiska propositionen (+110 miljoner kronor), dels satsningen på elektrifiering av fordonsparken samt biodrivmedel (+40 miljoner kronor).

Utskottet föreslår vidare att riksdagen anvisar 909 022 000 kronor till anslaget 1:5 Näringslivsutveckling. Utskottet föreslår att anslaget ökar med 20 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag för att justera för de anslagsförändringar som uppstått för satsningen på en elektrifiering av fordonsparken samt biodrivmedel till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019. Med samma motivering föreslår utskottet också att anslaget ökas med 8 miljoner kronor för Tillväxtverkets arbete med verksamt.se. När det gäller anslaget 1:11 Bolagsverket bedömer utskottet till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019 att anslaget inte behöver justeras för att kunna inrymma Bolagsverkets utökade arbete med verksamt.se.

När det gäller anslaget 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal föreslår utskottet att riksdagen anvisar 158 210 000 kronor till anslaget. Ökningen (+5 miljoner kronor) i förhållande till regeringens förslag behövs för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019.

Vidare föreslår utskottet att riksdagen anvisar 269 472 000 kronor till anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation för att justera för de anslagsförändringar som uppstått för Almi till följd av de särskilda

budgetprinciper som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019. Det innebär att anslaget minskar med 40 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

Därtill föreslår utskottet att riksdagen anvisar 389 389 000 kronor till anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet för att justera för de anslagsförändringar som uppstått för Business Sweden för Expo 2020 till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019. Detta syftar till att säkra Sveriges medverkan i Expo 2020. Det innebär att anslaget ökar med 7 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

Slutligen föreslår utskottet att riksdagen anvisar 30 000 000 kronor till anslaget 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning. Ökningen i förhållande till regeringens förslag behövs för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciper som gällt för utformningen av budgetpropositionen för 2019. Det innebär att anslaget ökar med 20 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

Utskottet noterar att de föreslagna anslagsändringarna som redogjorts för ovan är ändringar som aviserades redan i budgetpropositionen 2018 att genomföras 2019. Utskottet finner därmed inte skäl för att inhämta ytterligare upplysningar och yttranden om dessa förslag.

Utöver det som utskottet nu framfört om anslagen gäller det som anförs i budgetpropositionen för 2019 om dels anslagen, dels bemyndiganden om ekonomiska åtaganden.

Utskottets föreslår sammanfattningsvis att riksdagen för 2019 anvisar anslagen inom utgiftsområde 24 i enlighet med tabellen i bilaga 4.

Med hänvisning till det anförda tillstyrker utskottet delvis motionerna 2018/19:2913 (KD) och 2018/19:2928 (M) i berörda delar. Vidare tillstyrker utskottet delvis regeringens förslag om anslag och bemyndiganden för 2019 samt avstyrker förslagen i motionerna 2018/19:2378 (SD), 2018/19:2633 (C) och 2018/19:2952 (L).

Upphävande av lagen om beslutanderätt för stiftelse som har bildats att främja svensk-norskt industriellt samarbete

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till att upphäva lagen om beslutanderätt för stiftelse som har bildats för att främja av svensk-norskt industriellt samarbete.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen beslutar att lagen (1981:600) om beslutanderätt för stiftelse som har bildats för att främja svenskt-norskt industriellt samarbete ska upphöra att gälla vid utgången av 2018.

En översyn som Regeringskansliet har gjort visar att lagen har förlorat sin betydelse och bör upphävas. Synpunkter på förslaget att upphäva lagen har inhämtats från Tillväxtverket. Lagrådets yttrande har inte inhämtats.

Lagen innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att överlämna till stiftelse, som har bildats för att främja svenskt-norskt industriellt samarbete, att pröva frågor om stöd inom stiftelsens verksamhetsområde. Svensk-norsk industrifond var en sådan stiftelse. Fonden bildades 1981 på uppdrag av regeringarna i respektive land för att främja industriutbyte och samarbete mellan länderna. Fondens ändamål var att delta med finansiering för att främja industriellt samarbete mellan svenska och norska företag, som innefattade ett ur kommersiell eller teknisk synvinkel högt risktagande och som på relativt kort sikt bedömdes kunna ge företags-ekonomisk lönsamhet. Förordningen (1990:45) om finansiering genom Fonden för svenskt-norskt industriellt samarbete reglerade fondens verksamhet. Fonden avvecklades 2004 och tillgångarna överläts då till den svenska och den norska staten. Förordningen upphörde att gälla i januari 2017.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen av de skäl som angetts i propositionen bör anta det framlagda lagförslaget om att upphäva lagen (1981:600) om beslutanderätt för stiftelse som har bildats för att främja svensk-norskt industriellt samarbete. Propositionen tillstyrks följaktligen i denna del.

Särskilda yttranden

1. Anslag inom utgiftsområde 24, punkt 1 (S, V, MP)

Jennie Nilsson (S), Mattias Jonsson (S), Monica Haider (S), Birger Lahti (V), Mathias Tegnér (S), Åsa Eriksson (S) och Lorentz Tovatt (MP) anför:

Den budgetproposition som lämnades till riksdagen den 15 november 2018 var beslutad av en övergångsregering. Särskilda principer tillämpades därför vid utformningen av propositionen, där utgångspunkten var den av riksdagen beslutade budgeten för 2018. Efter att riksdagen den 12 december 2018 i första steget av budgetprocessen ställt sig bakom andra utgiftsramar och beräkningar av inkomsterna än de som övergångsregeringen föreslagit, och som vi anser måste betraktas som en helhet, avstår vi från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 24.

Efter valet hösten 2018 röstade fler än hälften av den nyvalda riksdagens ledamöter nej på frågan om statsministern hade tillräckligt stöd i riksdagen, detta trots att de rödgröna partierna utgör det största blocket med 144 mandat mot de borgerliga partiernas 143 mandat. Med anledning av detta entledigades samtliga statsråd, och Sverige styrs av en övergångsregering. Eftersom någon ny regering ännu inte har tillträtt uppehåller de entledigade statsråden sina befattningar som en övergångsregering, i enlighet med regeringsformens bestämmelser.

Detta är första gången som en övergångsregering lämnar en budgetproposition till riksdagen. I regeringsformen, riksdagsordningen och budgetlagen finns bestämmelser om budgetpropositionen och dess innehåll. Någon särskild reglering av hur en budgetproposition som lämnas av en övergångsregering ska utformas finns inte.

I en promemoria från Statsrådsberedningen har vissa riktlinjer utfärdats för det praktiska arbetet i Regeringskansliet under en övergångsregeringsperiod. Konstitutionsutskottet har vid granskningar av en övergångsregerings befogenheter hänvisat till dessa riktlinjer. Enligt riktlinjerna bör en övergångsregering endast avgöra löpande eller brådskande ärenden. Vidare anges att en övergångsregering inte bör lägga fram propositioner som är politiskt kontroversiella eller som har en tydlig partipolitisk inriktning.

När det särskilt gäller en budgetproposition som lämnas av en övergångsregering anges att den inte bör innehålla förslag som har en tydlig partipolitisk inriktning. Av regeringsformen följer vidare att den senaste beslutade budgeten ska fortsätta att gälla för det fall riksdagen inte beslutat om en ny budget. Vid framtagandet av denna proposition har regeringen därför bedömt att budgeten för 2019 bör utformas med utgångspunkt i budgeten för 2018, i väntan på att en ny regering tillträder och kan lämna de förslag till ändringar som följer av dess politiska inriktning. Med beaktande av detta har

särskilda principer tagits fram för utformningen av denna proposition. Principerna har tagits fram efter kontakter med företrädare för regeringspartierna och Vänsterpartiet samt Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna.

En övergångsbudget är ingen permanent lösning. Den tar sig inte an de stora samhällsproblemen med nya reformer. Det är den heller inte avsedd att göra. Den finns för att viktiga samhällsfunktioner, välfärden och myndigheter ska fungera ungefär som tidigare. Den behövs för att skapa stabilitet och är just en övergångsbudget i väntan på att en regering ska tillträda och presentera sin ekonomiska politik. Det är när en sådan proposition läggs fram av en nytillträdd regering som det är rimligt att motionera som oppositionsparti.

Vi anser att regeringen har redogjort för principerna, som tagits fram efter den process som varit, på ett klargörande sätt och tillämpat dem lojalt i arbetet med att ta fram budgetpropositionen för 2019. Men det ska inte tolkas som att övergångsregeringens budgetproposition ger uttryck för våra partiers politiska prioriteringar. Frågan har därför väckts om vi i likhet med oppositionspartierna borde lägga fram budgetmotioner under den allmänna motionstiden. Vi har dock valt att avstå den möjligheten och redogör nedan för våra skäl till det beslutet.

I och med beredningen av övergångsregeringens förslag till statens budget har vi nu nått långt bortom den terräng där befintlig konstitutionell praxis kan ge vägledning. Hur riksdagens partier och ledamöter väljer att agera har inte bara konsekvenser för den ekonomiska politiken 2019 utan lägger också grund för konstitutionell praxis för liknande situationer i framtiden. Våra partier har alla gett uttryck för att riksdagsarbetet i ett läge där landet leds av en övergångsregering måste koncentreras mot att få på plats en handlingskraftig regering som åtminstone kan tolereras av en majoritet av ledamöterna.

Vi förväntade oss en ordnad och ansvarsfull process med övergångsbudgeten och anser alltså att den bör passera genom riksdagen som det var tänkt när lagstiftningen antogs och som de principer den är byggd på avser att säkerställa.

Mot detta har framförts att tillämpningen av principerna för en övergångsbudget får negativa konsekvenser för samhällsviktiga funktioner som riksdagen inte bara kan utan också bör korrigera. Det döljer det faktum att förhållandet mellan riksdag och regering är en delikat kombination av konstitutionella regler och utarbetad praxis. Det är fullt rimligt att vilja ändra på den relationen men det är knappast vad något parti har gett uttryck för vare sig nu eller i andra sammanhang. Det är inte rimligt att en övergångsregering, som inte kan avgå om den inte får igenom sin budget, ska uppdras att verkställa andra partiers ekonomiska politik.

En nytillträdd regering kommer att behöva lägga fram en extra ändringsbudget med nödvändiga korrigeringar snarast, och det gäller oavsett vilket beslut riksdagen fattar i detta ärende. Det kan dessutom inte uteslutas att försök till sådana korrigeringar i riksdagsbehandlingen riskerar att förvärra problemen genom att skapa ryckighet och oklarhet i myndighetsstyrningen.

I debatten har det också påpekats att det inte är möjligt att i en extra ändringsbudget föreslå skattesänkningar. Detta stämmer när det gäller inkomstskatter, även om det inte är någon hemlighet att vi anser att investeringar i välfärd, klimat, rättsväsen och försvar måste gå före stora skattesänkningar. För oss är ökad jämlikhet centralt. Vi kan inte heller se att någon av de skattesänkningar som riksdagen nu beslutat om i första steget av budgetprocessen skulle vara så viktig att den trumfar behovet av att skapa en för landet långsiktigt hållbar konstitutionell praxis – snarare tvärtom.

Vi anser därför att lämpligaste praxis i lägen som detta är att riksdagspartierna bör ägna sig åt att bidra till att en regering kan tillträda och snarast lägga fram en extra ändringsbudget på riksdagens bord. I enlighet därmed anser vi att det förslag som övergångsregeringen lägger fram också borde bli riksdagens beslut.

När en ny regering kommit på plats får partierna i riksdagen lägga fram sin egen ekonomiska politik: antingen som regeringsbildare, som förhandlingspart eller som opposition.

2. Anslag inom utgiftsområde 24, punkt 1 (SD)

Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD) anför:

Riksdagen har i det första steget av budgetprocessen ställt sig bakom Moderaternas och Kristdemokraternas förslag till bl.a. utgiftsramar och därmed avslagit motsvarande förslag från Sverigedemokraterna. Därför väljer vi att inte delta i beslutet om anslag inom utgiftsområde 24 Näringsliv.

Sverigedemokraterna är i grunden ett marknadsliberalt och handelsinriktat parti. Att skapa ett gott näringslivsklimat för att såväl nya som gamla företag ska kunna verka och växa och att Sveriges anor som en innovationsdriven nation ska fortleva är högt prioriterat för oss. Det är entreprenörer som skapar de nya affärsmöjligheterna och som lägger grunden för nya innovativa företag i Sverige. Vi vill se tydliga och långsiktiga spelregler för hela näringslivet, för såväl stora som små företag. Vi anser att det är angeläget att företag får verka på en marknad fri från onödiga detaljregleringar. På så vis kan framtidens välstånd byggas.

Sverigedemokraternas samlade förslag för statens budget finns i partimotion 2018/19:1913. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 24. I motion 2018/19:2378 lägger vi fram förslag om anslag för utgiftsområde 24, och som framgår av motionen delar vi varken regeringens eller utskottets bedömning när det gäller flera av de anslag som behandlas här. Det förslag som vi lagt fram och som avvisats av riksdagen innebär sammanfattningsvis följande anslagsförändringar i förhållande till regeringens förslag för utgiftsområde 24. Det är vår uppfattning att anslagen 1:1 Verket för innovationssystem och 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling borde ha minskats med 37 respektive 437 miljoner kronor 2019 i förhållande till regeringens förslag. Effektiviteten i Vinnovas stöd till små och

medelstora innovationsdrivna företag kan ifrågasättas, vilket bl.a. visats av Tillväxtanalys. Vi anser att anslaget 1:4 Tillväxtverket borde ha ökat med 20 miljoner kronor 2019 i förhållande till regeringens förslag för en satsning på att öka kunskapen om och möjligheterna med sociala företag. Vidare borde anslaget 1:5 Näringslivsutveckling ha minskats med 264 miljoner kronor 2019 i förhållande till regeringens förslag. Därtill borde anslaget 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser ha ökat med 10 miljoner kronor 2019 i förhållande till regeringens förslag. Vi vill se en ambitionshöjning för Visit Swedens arbete riktad till inhemska besökare och anser därför att anslaget 1:7 Turistfrämjande borde ha tilldelats 31 miljoner kronor mer för 2019 än vad regeringen föreslagit. Anslagen 1:8 Sveriges geologiska undersökning och 1:9 Geovetenskaplig forskning borde ha ökat med 11 respektive 4 miljoner kronor 2019 i förhållande till regeringens förslag eftersom vi anser att gruvdrift och mineralhantering är ett nyckelområde inom svenskt näringsliv. Därutöver borde anslaget 1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien ha ökat med 1 miljon kronor, och anslaget 1:14 Konkurrensforskning borde ha ökat med 2 miljoner kronor 2019 i förhållande till regeringens förslag. Även anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation borde i förhållande till regeringens förslag ökas med 81 miljoner kronor 2019. Vi ser ett behov av att säkerställa både en utökning och förbättring av Almis befintliga verksamhet samt av fler lokala kontor ute i landet.

Vi ville också att det skulle införas två nya anslag. Anslaget Forum för exponentiella teknologier borde ha tillförts 10 miljoner kronor 2019 för att inrätta ett nationellt råd med sakkunniga experter vars uppgift skulle ha varit att arbeta med exponentiella teknologier och andra viktiga teknologiområden. Därtill borde anslaget Starta-eget-bidrag för yrkesverksamma tilldelats 275 miljoner kronor 2019. Vi vill införa ett nytt system där yrkesverksamma, under vissa förutsättningar, ska ha rätt att ta tjänstledigt från sitt arbete för att försöka förverkliga en företagsidé och då ges ekonomiska förutsättningar som motsvarar nivån för arbetslöshetskassan.

3. Anslag inom utgiftsområde 24, punkt 1 (C)

Helena Lindahl (C) och Peter Helander (C) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 12 december 2018 fastställt de samlade utgifterna för utgiftsområde 24 Näringsliv för 2019. Eftersom riksdagen gett budgetpolitiken en annan inriktning än den Centerpartiet förordat avstår vi från att delta i beslutet om anslagens fördelning. Centerpartiets budgetförslag måste betraktas som en helhet där delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat.

Centerpartiet gick till val på ett mycket ambitiöst reformprogram för att föra Sverige framåt. Till dess att en ny regering tillträtt styrs Sverige av en övergångsregering som har lämnat en övergångsbudget till riksdagen. Denna budget har tagits fram utifrån ett antal principer, och Centerpartiets bedömning är att budgetpropositionen i stort avspeglar dessa principer och att

övergångsregeringen alltså har agerat på ett sätt som är förenligt med dess begränsade mandat. Det betyder inte att budgeten innehåller de reformer som Sverige behöver. Centerpartiet hade inte heller motsatt sig att budgeten, i brett samförstånd, också hade innehållit relativt okontroversiella reformer på områden där behovet av långsiktiga planeringsförutsättningar är stort. Centerpartiet har därför i sin budgetmotion 2018/19:2610 lämnat förslag om förstärkningar inom sådana områden och förslag om att påbörja ett arbete för att komma tillrätta med ett antal stora och akuta utmaningar som Sverige står inför. Centerpartiet har även lämnat förslag om ändring i inkomstskatter som måste beslutas före årsskiftet. De flesta övriga reformer som Sverige behöver menar vi kan beslutas relativt snabbt i en ändringsbudget, när en ny regering har tillträtt.

För Centerpartiet är det självklart att behandla budgetprocessen seriöst. Ansvar för de offentliga finanserna och att vårda budgetprocessen är viktiga utgångspunkter för vårt arbete. För att kunna genomföra de stora reformer som vi menar Sverige behöver krävs en handlingskraftig regering. Att få till stånd en sådan regering är Centerpartiets fokus.

Centerpartiets budgetmotion innehåller inga skarpa anslagspåverkande förslag inom utgiftsområde 24 Näringsliv. I den nämnda motionen och i vår motion för det aktuella utgiftsområdet (mot. 2018/19:2633) beskrivs dock inriktningen för den långsiktiga politik som vi ämnar verka för. Vi vill i detta sammanhang även lyfta fram motion 2018/19:2694 (C) om politik för fler jobb, företag och stärkt konkurrenskraft i hela landet. I Sverige ska alla kunna leva och förverkliga sina drömmar oavsett var i landet man bor. Grunden till utveckling i hela landet är goda villkor för de små och medelstora företagen som skapar jobb. När nya jobb skapas läggs grunden för ett minskat utanförskap och mer skatteintäkter som kan användas till vård av äldre och barnens skolgång. En förutsättning för att det ska bli fler jobb är att det är enkelt att starta och driva företag. Detta gäller för alla företagsformer, från det enskilda företaget till Kooperationen. Vi lovar att envist fortsätta arbetet för ett bättre klimat för jobbskaparna, för hållbar tillväxt i hela landet och för varje människas rätt att skapa ett bättre liv åt sig själv och sin familj. Det kräver att trösklarna till företagande sänks, regelkrånglet minskar, kompetensförsörjningen säkras och företagsskatterna är på en internationellt konkurrenskraftig nivå. För att få företagandet och tillväxten att öka behöver även öppenheten och handeln med omvärlden öka, och EU har här en central roll för att aktivt arbeta för fler frihandelsavtal.

4. Anslag inom utgiftsområde 24, punkt 1 (L)

Arman Teimouri (L) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den jag önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 24

Näringsliv. Liberalernas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat.

Liberalernas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2018/19:2988. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 24. Förslaget om anslag inom utgiftsområde 24 läggs fram i motion 2018/19:2952 (L).

Liberalerna vill att det ska löna sig att driva företag och ta risker. Växande företag betyder fler jobb, högre tillväxt och ökade skatteintäkter, vilket finansierar den gemensamma välfärden. Jag menar att Sverige ska uppmuntra entreprenörer och företagare genom ett bra företagsklimat, konkurrenskraftiga skatteregler och väl fungerande finansiella marknader.

Globaliseringen främjar tillväxt, öppenhet och handel som är grunden för en välmående ekonomi. Svensk export motsvarar nästan hälften av Sveriges BNP. Därför anser jag att Sverige ska verka för att fortsätta riva handelshinder samtidigt som man värnar konsumentskyddet och miljön. Sverige ska enligt min mening fortsätta vara pådrivande för ambitiösa handels- och investeringsavtal mellan EU och andra länder i hela världen. Varje ratificerat frihandelsavtal som sluts menar jag gynnar de svenska företagen och är viktigt för svenska handelsförbindelser.

Globalisering och digitalisering påverkar alla, inklusive företagen. Utvecklingen utgör en utmaning, men kan samtidigt innebära en potential att stärka tjänstesektorns och industrins långsiktiga konkurrenskraft på en global marknad. Sverige är ett litet exportberoende land med en tradition av att knyta kontakter med företag och konsumenter i andra länder. Det anser jag vara en god grund att stå på när en ny och modern näringspolitik ska tas fram för att möta dessa båda utmaningar.

Även om jag avstår från att delta i beslutet om hur anslagen ska fördelas inom utgiftsområdet står jag fast vid uppfattningen att anslagen borde ha utformats i enlighet med förslagen i motion 2018/19:2952 (L).

Som framgår i denna motion anser jag och Liberalerna att anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation borde ha ökats med 20 miljoner kronor 2019 i förhållande till regeringens förslag för att bl.a. förstärka Almis stöd till organisationer som verkar för nyföretagande och företagsrådgivning. Almi har framgångsrikt arbetat med insatser för företag i tidiga utvecklingskedan, och jag anser att dessa insatser borde utvecklas ytterligare genom ett ökat anslag.

Jag föreslår ett antal anslagsminskningar mot bakgrund av de tidigare nämnda principerna för övergångsbudgeten och för att prioritera andra satsningar i Liberalernas budgetmotion 2018/19:2988, däribland satsningar för att förbättra företagsklimatet genom att t.ex. skynda på bredbandsutbyggnaden i hela landet, införa skattelättnader för företagen och åtgärder för att korta handläggningen av arbetskraftstillstånd. Det förslag som Liberalerna lagt fram och som avvisats av riksdagen innebär sammanfattningsvis följande anslagsminskningar 2019 i förhållande till regeringens förslag för utgiftsområde 24: anslaget 1:1 Verket för innovationssystem (-4 miljoner

kronor), anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling (–178 miljoner kronor), anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel (–1 miljoner kronor), anslaget 1:4 Tillväxtverket (–1 miljon kronor), anslaget 1:5 Näringslivsutveckling (–100 miljoner kronor), anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning (–1 miljoner kronor), anslaget 1:13 Konkurrensverket (–1 miljon kronor), anslaget 1:21 Patent- och registreringsverket (–1 miljon kronor), anslaget 2:2 Kommerskollegium (–1 miljon kronor), anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet (–65 miljoner kronor) och anslaget 2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning (–10 miljoner kronor).

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2018/19:1 Budgetpropositionen för 2019 utgiftsområde 24:

1. Riksdagen antar förslaget till lag om upphävande av lagen (1981:600) om beslutanderätt för stiftelse som har bildats för att främja svenskt-norskt industriellt samarbete (avsnitt 2 och 4.7).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 för anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag besluta om kapitaltillskott på högst 60 000 000 kronor till Apotek Produktion & Laboratorier AB (avsnitt 4.6.1 och 4.8.17).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 besluta om medlemskap i European Business Registers Association och att under 2019–2026 besluta om en medlemsavgift på högst 200 000 kronor per år (avsnitt 4.9.1).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ställa ut kreditgarantier för exportkrediter som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 450 000 000 000 kronor (avsnitt 5.5.8).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor (avsnitt 5.5.8).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2019 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 125 000 000 000 kronor för systemet med statsstödda exportkrediter (avsnitt 5.5.9).
7. Riksdagen anvisar ramanslagen för budgetåret 2019 under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt tabell 1.1 [här avses anslagstabellen på s. 10 i prop. 2018/19:1 utg.omr. 24].
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2 [här avses anslagstabellen på s. 10 i prop. 2018/19 utg.omr. 24].

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:2378 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2018/19:2633 av Helena Lindahl m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2018/19:2913 av Camilla Brodin m.fl. (KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2018/19:2928 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag till Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett minskat anslag till Näringslivsutveckling och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag till Upprustning och drift av Göta kanal och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett minskat anslag till Bidrag till företagsutveckling och innovation och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag till Exportfrämjande verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat anslag till AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2952 av Arman Teimouri m.fl. (L):

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Bilaga 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2019 inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	KD	L
1:1 Verket för innovationssystem	239 552		-37 000		-10 000	-4 000
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 910 255	+150 000	-437 000		-315 000	-177 500
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel	747 421				-101 600	-1 000
1:4 Tillväxtverket	274 635		+20 000			-1 000
1:5 Näringslivsutveckling	881 022	-22 000	-264 000		-328 000	-100 000
1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	61 994		+10 000			
1:7 Turistfrämjande	114 613		+31 000		-15 000	
1:8 Sveriges geologiska undersökning	241 772		+11 000		-38 000	-1 000
1:9 Geovetenskaplig forskning	5 923		+4 000			
1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar	14 000					
1:11 Bolagsverket	53 285					
1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien	8 327		+1 000			
1:13 Konkurrensverket	152 999					-1 000
1:14 Konkurrensforskning	13 804		+2 000			
1:15 Upprustning och drift av Göta kanal	153 210	+5 000			+5 000	
1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	23 200					
1:17 Kapitalinsatser i statliga ägda företag	61 000					

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	KD	L
1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer	17 780					
1:19 Finansiering av rättegångskostnader	18 000					
1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation	309 472	-40 000	+81 000			+20 000
1:21 Patent- och registreringsverket	320 584					-1 000
2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	35 771					
2:2 Kommerskollegium	91 084					-1 000
2:3 Exportfrämjande verksamhet	382 389	+7 000				-65 000
2:4 Investeringsfrämjande	72 772					
2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer	20 517					
2:6 Bidrag till standardiseringen	31 336					
2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	10 000	+20 000				-10 000
<i>Förslag till anslag utöver regeringens förslag</i>						
99:1 Forum för exponentiella teknologier			+10 000			
99:2 Starta-eget-bidrag för yrkesverksamma			+275 000			
99:3 Företagsrådgivning					+10 000	
Summa för utgiftsområdet	7 266 717	+120 000	-293 000	±0	-792 600	-342 500

BILAGA 3

Regeringens och motionärernas förslag till beställningsbemyndiganden

Beställningsbemyndiganden för 2019 inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod	Avvikelse från regeringen				
			M	SD	C	KD	L
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 500 000	2020–2023					
1:5 Näringslivsutveckling	700 000	2020–2022					
1:9 Geovetenskaplig forskning	5 000	2020–2021					
1:14 Konkurrensforskning	13 000	2020–2022					
Summa	3 218 000		±0	±0	±0	±0	±0
beställningsbemyndiganden							

BILAGA 4

Utskottets anslagsförslag

Anslag för 2019 inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Förslaget till beslut överensstämmer med regeringens förslag utom när det gäller anslagen 1:2, 1:5, 1:15, 1:20, 2:3 och 2:7.

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1:1 Verket för innovationssystem	±0	239 552
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	+150 000	3 060 255
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel	±0	747 421
1:4 Tillväxtverket	±0	274 635
1:5 Näringslivsutveckling	+28 000	909 022
1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	±0	61 994
1:7 Turistfrämjande	±0	114 613
1:8 Sveriges geologiska undersökning	±0	241 772
1:9 Geovetenskaplig forskning	±0	5 923
1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar	±0	14 000
1:11 Bolagsverket	±0	53 285
1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien	±0	8 327
1:13 Konkurrensverket	±0	152 999
1:14 Konkurrensforskning	±0	13 804
1:15 Upprustning och drift av Göta kanal	+5 000	158 210
1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	±0	23 200
1:17 Kapitalinsatser i statliga ägda företag	±0	61 000
1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer	±0	17 780
1:19 Finansiering av rättegångskostnader	±0	18 000
1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation	-40 000	269 472
1:21 Patent- och registreringsverket	±0	320 584
2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	±0	35 771
2:2 Kommerskollegium	±0	91 084
2:3 Exportfrämjande verksamhet	+7 000	389 389
2:4 Investeringsfrämjande	±0	72 772

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer	±0	20 517
2:6 Bidrag till standardiseringen	±0	31 336
2:7 AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	+20 000	30 000
Summa för utgiftsområdet	+170 000	7 436 717

BILAGA 5

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om upphävande av lagen (1981:600) om beslutanderätt för stiftelse som har bildats för att främja svenskt-norskt industriellt samarbete

Härigenom föreskrivs att lagen (1981:600) om beslutanderätt för stiftelse som har bildats för att främja svenskt-norskt industriellt samarbete ska upphöra att gälla.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.
 2. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande i fråga om förbud mot att obehörigen röja uppgifter om affärs- eller driftförhållanden.